

JKP Čoka
Broj:
Dana: 14.08.2013. godine.
23320 Čoka
ul. Palih boraca br. 5

U P U T S T V O **O KORIŠĆENJU ZEMNOG GASA U DOMAĆINSTVIMA**

Cilj ovog Uputstva, odnosno informacije je da Vam pomogne u rukovanju vašom kućnom gasnom instalacijom.

Možda se smatra da su suvišna upozorenja koja su sama po sebi razumljiva, međutim imajući u vidu da zemni gas u Čoki do sada nije korišćen kao masovno gorivo, jasno je da je mali broj građana upoznat i upućen sa karakteristikama zemnog gasa kao i samim rukovanjem gasnim instalacijama.

Snabdevanje gasom

Stanovnici Čoke zemni gas dobijaju iz magistralnog gasovoda od dobavljača iz Rusije, a jedini i ujedno i glavni distributer na području opštine Čoka je JKP Čoka sa sedištem u Čoki u ulici Palih boraca br.5. Čokanska industrija gas koristi već dugi niz godina, a široka potrošnja gas dobija krajem 1989. godine.

Zemni gas

Prirodni zemni gas je mešavina čiji je osnovni sastavni deo metan. Metan je jedinjenje ugljovodonika, lakši je od vazduha i potpuno sagoreva.

Osim metana, važniji sastojci prirodnog gasa su etan, propan, butan, azot i ugljen dioksid. Prirodni gas je čisto gorivo, u njegovom plamenu nema prljavštine niti mirisa.

U odnosu na ostala goriva zemni gas ima puno prednosti i samo neki od tih su:

- da se postiže značajna ušteda u potrošnji,
- da nema čišćenja, potpaljivanja i loženja peći,
- nema čvrstih otpadaka nakon sagorevanja.
- transport gasa je znatno jeftiniji u odnosu na druga goriva
- nema troškova prevoza, utovara, istovara kao ni skladištenja.

Osim prednosti da gas nema mirisa to može biti i mana, jer se ne može otkriti nepoželjno prisustvo gasa u prostorijama. Radi lakšeg otkrivanja prisustva gasa Distributer vrši odorizaciju gasa, dodaje se merkaptan koji ima snažan i neprijatan miris (miriše na pokvareno jaje).

Gas je otrovan, lako zapaljiv i eksplozivan. ali samo kada se u određenoj količini pomeša sa vazduhom.

Kako koristiti gas ?

Da bi gas bio poslušan pomoćnik i dobar saveznik u domaćinstvima potrebno je poznavati ćudi gasa i znati rukovati gasnim aparatima u skladu sa predviđenim tehničkim uputstvima. Kao i kod lož ulja, električne energije, boca propan butana i prirodni gas zahteva pridržavanje pravila rukovanja i mera predostrožnosti.

Da bi shvatili koliko je gas opasan navodimo primer iz zapadnih zemalja gde se gas već decenijama koristi. Nesreće prouzrokovane gasom zauzimju jedno od poslednjih mesta i svrstane su u rizike kao i udar groma, a to je izraženo u procenima manje od nesreća prouzrokovanih od električne energije koje se i pored toga ni jedno domaćinstvo ne odriče.

Osnovna opasnost

Osnovne opasnosti proizilaze iz mogućnosti nepravilne upotrebe aparata i instalacija od strane potrošača. Opasne smeše gasa i vazduha koja usled dejstava varnice mogu eksplodirati. Međutim takva smesa je eksplozivna samo u određenoj koncentraciji i zato u slučajevima kada se oseti specifičan neprijatni miris gasa, uređaje i aparate ne smemo koristiti pre nego što detaljno i dobro ne provetrimo prostoriju. Ukoliko osetimo ma kakvo curenje gasa odmah treba zatvoriti protivpožarnu slavinu i obavestiti distributera o curenju. Slavina se nalazi u kućno mernoj regulacionoj stanici, ručka slavine je crvene boje i u otvorenom je položaju, te paralelno stoji sa cevima, a u zatvorenom položaju zatvara ugao od 90 stepeni u odnos na cev.

Posebne napomene

1. Strogo je zabranjeno gasovod koristiti za uzemljenje bilo kog elektičnog aparata.
2. Curenje gasa nikad ne treba tržiti plamenom, nego se curenje gasa traži odgovarajućim aparatom detektorom, ili se cevne konstrukcije premažu penom.
3. Zabranjeno je istovremeno korišćenje različitih vrsta goriva u jednom dimovodnom knalu.
4. Ako se isključuje peć, kotao, ili bojler (potrošač) obavezno treba zatvoriti i kuglastu slavinu pored potrošača.
5. Zabranjeno je izložiti gasnu instalaciju mehaničkom naprezanju (ne naslanjati predmete na njih, ne koristiti cevnu instalaciju i uređeje za sušenje veša itd.).
6. Dimnjaci obavezno moraju periodično biti pregledani i očišćeni.

7. Gorionike kod štednjaka potrebno je periodično očistiti četkom i paziti na izgled plamena.

Ukoliko se zapaze veće promene boje plamena, ili ako se pojavi čađ obavezno pozvati stručno ovlašćeno lice Distributera radi podešavanja gorionika.

Kvarovi i zastoji

Ako Vaš potrošač ne funkcioniše, pre poziva stručnog lica distributera obavezno treba proveriti da li se kontrolni plamen nije možda ugasio od promaje. Ukoliko se ni posle izvesnog vremena ne može upaliti kontrolni plamen treba proveriti kod distributera da li se radi o prekidu isporuke gasa, jer ako nema prekida isporuke gasa, treba odmah pozvati distributera da otkloni kvar. Vlasnici kotlova obavezno treba da provere da nije u pitanju možda nestanak električne energije.

Postupak u slučaju isticanja (curenja) gasa

Usled različitih uzroka moguće je da dođe do isticanja, odnosno curenja gasa. U slučaju da se oseti specifičan miris, treba uraditi sledeće:

- zatvoriti kuglastu slavinu na gasnoj instalaciji ispred potrošača,
- otvoriti prozore i vrata u prostoriji radi što veće promaje,
- zatvoriti protivpožarnu slavinu ispred mernog seta i
- obavestiti distributera i zahtevati stručnu opravku.

Gašenje požara

U slučaju požara i eksplozije bitno je odmah pronaći odgovarajući ventil i zatvoriti dovod gasa. BITNO JE NE GASITI PLAMEN NA GASNOJ INSTALACIJI, nego prvo treba zatvoriti ventil za dovod gasa u kućno mernom regulacionom setu.

U slučaju gašenja plamena pre zatvaranja dovoda gasa omogućuje se pojava eksplozivne smeše i verovatna je eksplozija, zbog toga odmah treba obavestiti bilo koju od sledećih dole navedenih službi gde je organizovano dežurstvo :

DVD Čoka	tel. 93
Centar OIO	tel. 985
JKP	tel. 71-174 ili 71-443

Obaveze distributera

1. Vršiti preglede i kontrole unutrašnjih gasnih instalacija.
2. Otklanjanje nastale smetnje i prekide u isporuci gasa u mogućem najkraćem roku.

3. Isporučuje gas sa pritiskom u mreži od najmanje 1bar i to gas koji je konstantno odorisan i konstantnog kvaliteta kalorične vrednosti.

4. Snosi troškove održavanja setova i remonta gasne mreže.

5. Da obustavi isporuku gasa u slučajevima :

- neplaćanja računa za utrošeni gas,
- u slučaju nastanka kvara na instalaciji,
- ukoliko stanje instalacije potrošača može ugroziti snabdevanje

gasom drugih korisnika,

- ako potrošač proširi svoju instalaciju i vrši postavljanje i razdvajanje bez saglasnosti i potrebne dokumentacije.

6. Odnosi merače na baždarenje.

7. Da ugradi svoj gasomer u koliko je gasomer potrošača odnet na baždarenje

Obaveze i pravo potrošača

1. Potrošač bez saglasnosti distributera ne može postavljati, skidati gasomer i samostalno vršiti razdvajanje instalacije.

2. Potrošač gasa koji ne koristi gas duže od 15 dana dužan je da zatvori protivpožarnu slavinu ispred merača u KMRS-u.

3. Potrošač je dužan da prijavi nastale kvarove na instalacijama i u samom setu i traži njihovo otklanjanje u primerenom roku.

4. Potrošač može otkazati potrošnju gasa. Otkaz potrošnje gasa predaje se u pismenoj formi. Otkaz može biti trajan i privremen. Otkazni rok je 30 dana od dana podnošenja prijave.

5. Potrošač je dužan da isplatom izmiruje troškove gasa u roku od 5 dana od dana istavljanja obračuna, a ima pravo prigovora, odnosno reklamacije na obračun utrošenog gasa. Prigovor se dostavlja distributeru u pismenoj formi i to u roku od 7 dana po prijemu računa za gas. Ukoliko prigovor bude odbijen, potrošač ima obavezu da ispalti novčani iznos utroška gasa naznačen na Računu u roku od 7 dana računajući od dana prijema odgovora distributera na prigovor potrošača.

6. Potrošač je dužan da prijavi isključenje gasne instalacije u roku od 15 dana distributeru u sledećim slučajevima :

- prilikom iseljenja,
- kod prestanka korišćenja objekta,
- kod rekonstrukcije zgrade,
- kod dogradnje, ili adaptacije instalacija

7. Potrošač je dužan snositi sve nastale troškove povodom svog prigovora u slučaju da je njegov prigovor na ispravnost merača neosnovan.

8. Nedostatke, ili nepravilnosti prilikom korišćenja gasnih instalacija, ili uređeja potrošač je dužan da otkloni u ostavljenom roku od strane distributera.

9. Potrošač je dužan koristiti gas pod uslovima i način propisan zakonom i drugim pozitivnopravnim propisima koji ovu oblast regulišu.

10. Potrošač je dužan omogućiti neometan pristup ovlašćenim licima Distributera mernim uređajima i instalacijama kao i mestu priključenja, radi očitavanja, provere ispravnosti, otklanjanja kvarova, zamene i održavanja uređaja i radi isključenja potrošača.

11. Zabranjeno je svako korišćenje energije mimo mernih uređaja, ili suprotno zakonu i pozitivnopravnim propisima kao i svako drugo neovlašćeno korišćenje energije.

Distributer
JKP Čoka
Direktor
Onodi Iboljka